

Сарајево, 24.10.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 17.10.2022. – 21.10.2022.**

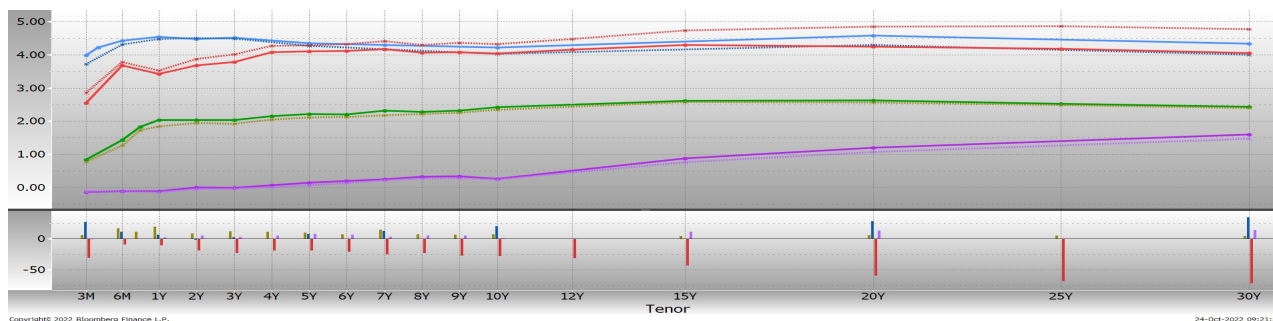
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Евразона			САД			Велика Британија			Јапан		
	14.10.22	-	21.10.22	14.10.22	-	21.10.22	14.10.22	-	21.10.22	14.10.22	-	21.10.22
2 године	1.96	-	2.04	4.50	-	4.47	3.92	-	3.80	-0.05	-	0.00
5 година	2.11	-	2.21	4.27	-	4.34	4.32	-	4.15	0.07	-	0.14
10 година	2.35	-	2.42	4.02	-	4.22	4.34	-	4.05	0.25	-	0.26

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubbilove

Доспијеће	Приноси		
	14.10.22	-	21.10.22
3 мјесеца	0.806	-	0.868
6 мјесеца	1.263	-	1.429
1 година	1.882	-	2.063

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 21.10.2022. године (пуне линије) и 14.10.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Раст приноса обвезница сигурнијих чланица еврозоне настављен је и током прошле седмице, уз и даље волатилна кретања, која су била присутна у протеклој седмици. До корекције приноса на ниже, на предњем дијелу криве, посебно је дошло у петак услед порука одређених званичника Феда везано за питање наставка агресивне монетарне политике у САД. Приноси обвезница су биљежили смањење и на почетку протекле седмице због одлуке Велике Британије да укине низ смањења пореза како би се ублажио притисак на тржишту обвезница ове земље. Након тога приноси обвезница еврозоне су поново биљежили раст до петка, а раст је највише био изражен средином седмице када су објављени финални подаци стопе инфлације за еврозону, која је у септембру износила рекордних 9,9%, иако благо испод прелиминарних података (10,0%). На седмичном нивоу приноси њемачких обвезница су повећани између 7 и 10 базних поена. Истовремено, приноси италијанских двогодишњих и петогодишњих обвезница су благо повећани за 1 до 3 базна поена, док су приноси десетогодишњих обвезница смањени за 4 базна поена.

Члан УВ ЕЦБ Казакс је изјавио да би ЕЦБ требало да повећава каматне стопе и након ове године јер ће инфлација вјероватно остати устрајна упркос паду економског раста, те додао да лично подржава повећање каматних стопа за 75 базних поена на састанку овог мјесеца, те за додатних 50 до 75 базних поена у децембру. Члан УВ De Gaulhau је изјавио да очекује да ће ЕЦБ наставити „да иде брзо“ све док каматна стопа на депозите банака не достигне 2% на крају године (тренутно

0,75%), те додао да би било која врста повећања каматних стопа након тога била „више флексибилна“ и споријег темпа. Његов колега Nagel је изјавио да би ЕЦБ ускоро могла да започне са смањењем 5 билиона EUR вриједног портфеља обвезница како исте буду доспијевале, тако повећавајући напоре за борбу против инфлације. Herodotou, такође члан УВ ЕЦБ, је изјавио да ЕЦБ мора још неколико пута да повећа каматне стопе како би укротила инфлацију, али да ова банка циља одређени ниво цијена у средњем року, те да може проћи и до 18 мјесеци док се подузети кораци филтрирају. Према анкети Ројтерса економисти очекује да ће ЕЦБ повећати каматне стопе за 75 базних поена на сједници која се одржава 27. октобра. Прва замјеница директорице ММФ-а Gopinath је изјавила да ће раст у еврозони значајно успорити, те се за сљедећу годину очекује само раст од 0,5%. Упркос томе, сматра да би било исправно за ЕЦБ да „нормализује монетарну политику до краја ове године, а затим да поопштри сљедеће године“.

ЕУ лидери су окончали још једну расправу о одговору овог региона на енергетску кризу без постизања договора о питању ограничавања цијене плина, те је одлучено да се настави са истраживањем опција за ограничење трошкова. У међувремену, Deutsche Bundesbank је поновила прогнозе рецесије за посљедњи квартал ове године, као и за прва три квартала у 2023. години, јер високи трошкови енергената и слабији извоз узимају данак. Bundesbank наводи да би генерално БДП могао забиљежити значајан пад у зимским мјесецима.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.) СЕП	10,0%	9,9%	9,1%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (финал.) СЕП	4,8%	4,8%	4,3%
3.	Стопа инфлације – Аустрија (финал.) СЕП	10,5%	10,5%	9,3%
4.	Стопа инфлације – Италија (финал.) СЕП	9,5%	9,4%	9,1%
5.	Произвођачке цијене – Њемачка (Г/Г) СЕП	45,4%	45,8%	45,8%
6.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR) АВГ	-	-26,3	-20,0
7.	Биланс текућег рачуна – Италија (у милијардама EUR) АВГ	-	-5,26	1,64
8.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) АВГ	-	2,3%	2,1%
9.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR) АВГ	-	-9,57	-0,46
10.	Трговински биланс – Шпанија (у милијардама EUR) АВГ	-	-7,94	-6,56
11.	Повјерење потрошача – ЕЗ (прелим.) ОКТ	-30,0	-27,6	-28,8
12.	Однос дуга и БДП-а – ЕЗ 2021. год.	95,6%	95,4%	97,0%
13.	ZEW индекс тренутног повј. инвеститора – Њемачка ОКТ	-68,5	-72,2	-60,5
14.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка ОКТ	-66,5	-59,2	-61,9
15.	Стопа незапослености – Холандија СЕП	3,8%	3,8%	3,8%
16.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г) АВГ	-	4,1%	6,5%

САД

Приноси на америчке државне обвезнице краћег рока доспијећа су забиљежили благо смањење током протекле седмице, док су приноси на обвезнице са доспијећем од 5 и 10 година повећани за 7 и 20 базних поена, респективно. Раст очекивања тржишних учесника везаних за наставак агресивног повећања референтне каматне стопе Феда, те објављивање позитивних података са тржишта рада САД су утицали на раст приноса средином седмице. С друге стране, изјаве званичника да се Фед приближава нивоу након којег би требао успорити повећање каматних стопа утицале су на пад приноса крајем седмице. WSJ у петак је извијестио да ће Фед вјероватно расправљати о сигналним плановима за мање повећање каматних стопа у децембру, након што су поједини званичници Феда изразили мишљења да би ускоро требало успорити темпо повећања. Тржишни учесници још увијек очекују четврто повећање од 75 базних поена на сједници почетком новембра, али вјероватноћа за још једно повећање од 75 базних поена у децембру сада је пала на 40%.

Протекле седмице објављен је Федов извјештај о стању америчке привреде, Beige Book, у којем је истакнуто да је америчка економија расла „скромно“ до почетка октобра, али су активности у неким регионима успориле. Предсједник Феда из Minneapolisа Kashkari је изјавио да потражња на тржишту рада остаје снажна, те да инфлаторни притисци вјероватно још нису достигли врхунац. С

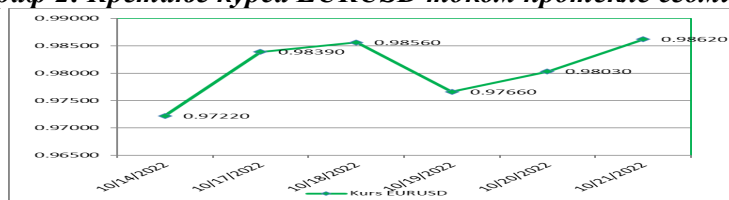
друге стране, предсједник Феда из St. Louisa Bullard је истакао како очекује да ће Фед до почетка следеће године окончати своје агресивно повећање каматних стопа и пребацити се на одржавање политике која је довољно рестриктивна са малим прилагођавањима, како се инфлација буде смањивала.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс започетих кућа (М/М) СЕП	-7,2%	-8,1%	13,7%
2.	Грађевинске дозволе (М/М) СЕП	-0,8%	1,4%	-8,5%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите 14. ОКТ	-	-4,5%	-2,0%
4.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 15. ОКТ	233.000	214.000	226.000
5.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ 8. ОКТ	1.378.000	1.385.000	1.364.000
6.	Водећи индекс СЕП	-0,3%	-0,4%	0,0%
7.	Индустријска производња (М/М) СЕП	0,1%	0,4%	-0,1%
8.	Искориштеност капацитета СЕП	80,0%	80,3%	80,1%

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 0,9722 на ниво од 0,9862.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Протекла седмица је била обиљежена политичким превирањима и неизвјесностима. Liz Truss, која је била 44 дана на позицији премијера, је поднијела оставку, углавном због лошег економског програма који је узнемирио финансијска тржишта и утицао на раст трошкова живота, али повећао и незадовољство међу члановима Конзервативне партије. Конзервативна партија ће изабрати новог лидера 28. октобра, а у утрци су Rishi Sunak и Penny Mordaunt, док поједини министри предлажу поново враћање Бориса Johnsona на ову позицију. Ипак, Johnson је одустао од поновне кандидатуре, те су тако у оптицају Rishi Sunak и Penny Mordaunt.

Објављени су подаци за инфлацију у Великој Британији који су показали да је инфлација наставила са растућом тенденцијом. Стопа инфлације је у септембру повећана на 10,1% годишње са 9,9% колико је износила у августу. Очекивало се да би инфлација могла износити 9,9%. Највећи раст цијена хране од 1980. године је вратио инфлацију на двоцифрену вриједност током прошлог мјесеца. Овакви подаци не остављају много простора ВоЕ осим да настави да повећава референтну каматну стопу. Ипак, степен повећања референтне каматне стопе у новембру ће бити одређен степеном ублажавања волатилности на финансијском тржишту. Вицегувернер Broadbent је истакао да остаје да се види да ли ће званичне каматне стопе морати порасти за онолико колико се тренутно очекује на финансијским тржиштима. Broadbent је додао да очекује да ће референтна каматна стопа ВоЕ достићи врхунац од око 5,25%, те да постоји велика удаљеност између става MPC ВоЕ и тржишта, која је највећа од када је MPC основан.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Инфлација (Г/Г) СЕП	10,0%	10,1%	9,9%
2.	Gfk повјерење потрошача ОКТ	-52	-47	-49
3.	Малопродаја (Г/Г) СЕП	-5,0%	-6,9%	-5,6%
4.	Rightmove цијене кућа (Г/Г) ОКТ	-	0,9%	0,7%
5.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP) СЕП	15,4	19,2	8,6

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио раст са нивоа од 0,87021 на ниво од 0,87310. GBP је апрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,1172 на ниво од 1,1303.

ЈАПАН

Током протекле седмице, гувернер BoJ Kuroda је у Парламенту поновио одлучан став у одржавању ултраниских каматних стопа како би се подржала крхка економија Јапана. Куродини коментари су услиједили након што је JPY у односу на USD депрецирао на најнижи ниво у посљедње 32 године, одражавајући све већи јаз у монетарним политикама Јапана и САД. Према његовим ријечима, инфлација ће наставити да се повећава до краја године, али ипак неће премашити ниво од 2% током наредне фискалне године.

Kyodo News је објавио да ће BoJ вјероватно повећати своје прогнозе инфлације изнад 2,5% за фискалну годину до марта 2023. године са тренутне процјене од 2,3%, у кварталним пројекцијама које би требале бити објављене на састанку BoJ који се одржава 27.-28. октобра.

BoJ је у четвртак спровела хитне операције куповина обвезница, уз све јаче напоре да се постави доњи ниво цијене обвезница, након што се JPY приближио најнижем нивоу у посљедње 32 године. BoJ је купила око 250 милијарди JPY (1,67 милијарди USD) државних обвезница са роком доспијећа од 5 до преко 25 година, мада је притисак на раст приноса толико велик да ни ова куповина обвезница неће зауставити раст приноса.

Креатори монетарне политике BoJ су поново у петак упозорили да ће интервенисати на девизном тржишту након што је JPY у односу на USD депрецирао испод кључног психолошког нивоа од 150, држећи тиме инвеститоре у стању приправности због могуће интервенције. Највиши валутни дипломата Канда је изјавио да су власти Јапана спремне да предузму неопходне мјере јер је претјерана волатилност JPY постала све више неприхватљива и пробијање тог најнижег нивоа ствара све већи притисак да се поново интервенише како би се обуздала снажна депрецијација JPY. Члан Одбора BoJ Adachi је изјавио да није вријеме да се BoJ удаљи од ултрастимулативне монетарне политике, с обзиром на то да се економија Јапана суочава са све већим ризицима због успоравања глобалног економског раста и нестабилних финансијских тржишта.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс услужног сектора (М/М)	АВГ	0,3%	0,7%	-0,5%
2.	Индустријска производња (Г/Г) F	АВГ	5,1%	5,8%	-2,0%
3.	Искориштеност капацитета (М/М)	АВГ	-	1,2%	2,4%
4.	Трговински биланс (у милијардама JPY)	СЕП	-2.154,7	-2,094,0	-2,820,0
5.	Извоз (Г/Г)	СЕП	26,6%	28,9%	22,0%
6.	Увоз (Г/Г)	СЕП	44,9%	45,9%	49,9%
7.	Стопа инфлације (Г/Г)	СЕП	2,9%	3,0%	3,0%
8.	Стопа темељне инфлације (Г/Г)	СЕП	1,8%	1,8%	1,6%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 144,62 на ниво од 145,68. JPY је апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 148,67 на ниво од 147,65.

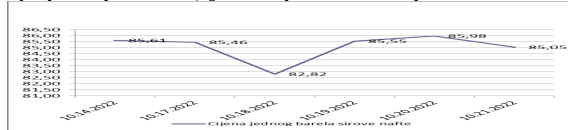
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 85,61 USD (88,06 EUR).

Почетком седмице цијена нафте је смањена због очекивања смањења понуде у условима све већих страхова условљених глобалним успорењем, које би могло умањити тражњу за овим енергентом. У оваквим очекивањима цијена је током трговања у уторак смањена на ниво близу 82 USD по барелу. Генерални секретар ОПЕЦ-а Al-Ghais је изјавио да су чланице ОПЕЦ+ једногласно одлучиле да смање производњу нафте како би се спријечила криза и обуздала волатилност на тржишту. Al-Ghais је истакао да је уз очекиване неповољне макроекономске пројекције за наредне мјесеце, као и веома реалну рецесију, за коју неки већ сматрају да је започела, међу чланицама ОПЕЦ+ постојао консензус о потреби да се дјелује како би се спријечила каснија криза. Ове вијести у комбинацији са падом залиха у САД су утицале да се цијена нафте у сриједу поново врати на нивое с почетка седмице. Ројтерс је пренио да како се појављују све већи притисци од стране САД и ЕУ на лимитирање цијене руске нафте, Индија је саопштила да ће испитати овај приједлог. Индија је до сада имала велику корист од увоза јефтине нафте из Русије, те још увијек није донијела одлуку о лимитирању цијене. Управо због ових ограничења, тржиште ризикује да изгуби руску нафту у децембру, што би могло значити раст цијене барела преко 100 USD, наводе поједини аналитичари. Цијена нафте је током трговања у четвртак повећана након што је Кина донијела одлуку да олакша мјере Ковид19 карантина за туристе, што се позитивно одразило на очекивања тражње за енергијом од стране највећег свјетског увозника нафте.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 85,05 USD (86,24 EUR), а у односу на претходну седмицу цијена је смањена за 0,65%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржавање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.644,47 USD (EUR 1.691,49).

Почетком седмице цијена злата је благо повећана под утицајем пада приноса обвезница и јачања USD. Такође, на цијену злата утицај су имале и појачане забринутости око глобалног успорења, што је резултат агресивног монетарног пооштравања монетарних политика централних банака које је довело до пада цијене овог племенитог метала за око 20% у овој години. Већ наредног дана уследио је пад цијене који се наставио и током сриједи и то углавном под утицајем промјене курса USD. Такође, средином седмице цијена злата је смањена, након што су подаци за инфлацију у Великој Британији достигли двоцифрен број. Ове вијести појачавају притиске на владе и централне банке да дјелују агресивније, што се одразило на мању атрактивност овог племенитог метала.

Истраживање LBMA је показало да се може очекивати опоравак цијене злата у наредној години, упркос вишим каматним стопама. Цијена би могла порастати на 1.830,5 USD по унци за 12 мјесеци, што је за око 10% изнад тренутних нивоа.

Крајем седмице цијена злата је повећана јер је USD ослабио, а тражња за златом је повећана након што су се појавиле информације о дебатама између чланова Феда о темпу повећања каматних стопа. Крајем седмице цијена злата је повећана и због пада приноса на државне обвезнице јер су се појавила очекивања да би снажан раст каматних стопа Феда ускоро могао бити обустављен.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.657,69 USD (EUR 1.680,89). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је повећана за 0,80%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

